

MOKU-PROJEKTET

INTEGRATIONSPROGRAM

VÖRÅ KOMMUN

2011

INTEGRATIONSPROGRAM.....	3
1. Inledning.....	3
1.1. Målsättning.....	3
1.2. Bakgrund/förordningar.....	3
1.3. Målgrupp.....	4
2. Integrationsstöd och utkomststöd.....	5
3. Ersättning för kostnader.....	5
4. Flyktingförläggningen.....	5
5. Koordineringen av integrationen i kommunen.....	6
5.1 Flyktingbyrån.....	7
6. Allmänt samarbete.....	8
7. Kommunförvaltning.....	8
7.1. Socialvård.....	9
7.3. Förskola.....	10
7.4. Grundläggande utbildning.....	11
7.5. Tjänster inom kultur, idrott och ungdomsväsendet.....	13
7.6. Hälso- och sjukvården.....	13
7.7. Biblioteket.....	15
7.8. Bostäder.....	15
7.9. Tekniska verket.....	16
7.10 Näringsverksamhet.....	17
8. Övriga myndigheter.....	17
8.1. Arbetskraftsservice.....	17
8.2. Folkpensionsanstalten.....	19
8.3. Arbetskraftspolitisk introduktionskurs.....	20
8.4. Olika utbildningsformer.....	21
8.5. Kristliga Folkhögskolan i Nykarleby.....	22
8.6. Polisen.....	23
8.7. Flyktingrådgivningen r.f.....	24
8.8. Rättshjälp.....	25
8.9. Tolkservice.....	26
9. Medborgarorganisationer.....	26
9.1. Finlands Röda Kors Oravais svenska avdelning.....	26
9.2. Flyktingvännerna.....	27
9.3. Vörå församling.....	28
9.4. Oravais baptistförsamling.....	29
9.5. Oravais IF.....	30
9.6. Somaliska flyktingar.....	31
10. Främjande av etnisk jämlikhet och goda etniska relationer.....	32
11. Information och skolning.....	32
12. Uppföljning och granskning.....	32
13. Godkännande av integrationsprogrammet.....	32
Bilagor.....	33
1 Handlingsplan.....	33
2 Åtgärdsförteckning.....	33
3 Ordlista.....	33
4 Avtal om flyktingmottagande.....	33
5 Avtal om samordnande åtgärder.....	33

6 Avtal om mottagande av minderåriga asylsökande.....	33
---	----

INTEGRATIONSPROGRAM

1. Inledning

1.1. Målsättning

Målsättningen med kommunens integrationsprogram är att stödja invandrarnas förutsättningar att ta ansvar för anpassningen till det finländska samhället samt aktivera kommunen inför fortsatt mottagande av flyktingar. Integrationsprogrammets strävan är att förhindra etnisk utslagning samt fostra alla till tolerans och ansvarskännande för invandrare och flyktingar, som bosätter sig i vår kommun. Avsikten med utformningen av programmet är även att sprida ansvaret för flyktingmottagningen till respektive instans i kommunen. Information om integrationsprogrammet ges till kommunens representanter för berörda förvaltningsområden och andra myndigheter. Information ges också till invandrarna och deras organisationer.

Målsättning med integrationsprogrammet:

1. Invandrarna får baskunskaper om och förståelse för vårt samhälle
2. Ge invandrarna språkfärdigheter så att de ska kunna fortsätta studera eller gå ut i arbetslivet.
3. Ge dem som ej är läs- och skrivkunniga möjligheter till för dem anpassad undervisning.
4. Stödja invandraren till kontakter med ortens invånare och till samhällslivet.
5. Skapa förutsättningar för invandrare till jämlikt deltagande i samhället.

1.2. Bakgrund/förordningar

- Lagen om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande av den 9 april 1999 (493/1999, ändr. 118/2002, 1292/2002, 649/2004, 362/2005, 1215/2005, 1269/2006, 972/2007, 324/2009, 1345/2009 och 1420/2009, 1386/2010, nedan integrationslagen).
- Förordningen om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande (511/1999, ändr. 1469/2001, 156/2002, 372/2005, 280/2006, nedan integrationsförordningen).
- Inrikesministeriets förordning om indelning av utkomststödets grunddel för asylsökande i nyttigheter och en del som ges ut i pengar samt om avgifter som tas ut för inkvartering och tjänster i samband med mottagandet (65/2010).
- Utlänningslagen av den 30 april 2004 (301/2004)
- Statsrådets beslut om ersättning av kostnader för flyktingar och vissa andra invandrare samt för arrangemang vid mottagande av asylsökande (512/1999 ändr. 940/2001, 196/2002, 664/2004 och 373/2005, nedan statsrådsbeslutet) trädde i kraft 1.5 1999.
- Statsrådets förordning om ändring av statsrådets beslut om ersättning för kostnader för flyktingar och vissa andra invandrare samt för arrangemang vid mottagande av asylsökande (1783/2009)
- Statsrådets principbeslut för regeringens invandrar- och flyktingpolitiska program 16.10 1997.
- Integrationsprogram för Oravais kommun 2004.
- Integrationsplan för mottagande av invandrarelever i den grundläggande utbildningen i Oravais kommun 2005.

- Verksamhetsmodell för ordnandet av undervisningen inom den grundläggande utbildningen för invandrare. (Uppgjord inom ramen för samma MOKU-projekt som integrationsprogrammet år 2010)

Den 14.12 1999 skrevs ett avtal med TE-centralen ”om att utarbeta ett program för integrationsfrämjande och jämställande av integrationsfrämjande åtgärder med arbetskraftspolitiska åtgärder”. På basen av detta avtal uppgjordes det första integrationsprogrammet år 2000 och förnyades år 2004.

Kommunen har ett tillsvidare gällande ”avtal om mottagande av flyktingar” från den 13.11.2000 och ett ”avtal om ordnande av mottagningservice för minderåriga asylsökande och flyktingar utan vårdnadshavare och ersättning av kostnader”, som tritt i kraft den 1.8 2008 och undertecknats den 10.2 2009. Ytterligare finns för flyktingförläggningens vuxna sida ett nu gällande avtal, som tritt i kraft den 1.5 2006 och undertecknats den 7.8 2006. För flyktingförläggningens vuxna sida i Jakobstad finns ett tilläggsavtal, som tritt i kraft den 1.5 2009 och som undertecknats den 4.6 samma år samt ytterligare ett avtal för barn och ungdomsenheten i Jakobstad, som också tritt i kraft den 1.5 2009 och undertecknats den 4.6 2009. Avtalen har gjorts med TE-centralen.

Enligt lagen om integrationsfrämjande är det kommunen, som på lokalnivå har det allmänna ansvaret och ansvaret för samordnandet av integrationsfrämjande åtgärder. Inom ramen för undervisningssektorns mångkulturella projekt MOKU beslöts, att Oravais kommuns integrationsprogram förnyas.

Följande personer har deltagit i förnyandet av programmet:

Helena Nukala-Kronlund, bildningschef

Göran Backman, Centrumskolans rektor

Birgitta Backman, Tallkottens daghemsföreståndare

Lisbeth Näsman, biträdande förläggningsschef

Stefan Håkans, flyktingkoordinator, sekreterare

Sanna Backlund-Enges, handledare

Simo Saarijärvi, skoldirektör och rektor

Elisabeth Karp, högstadierektor

1.3. Målgrupp

Målgruppen består av invandrare, som är registrerade i befolkningsregistret och har sin hemkommun i Vörå. Invandrarens status särskiljs på vilken form av uppehållstillstånd vederbörande har. Kommunen erhåller ersättning de 4 första åren efter registrering i befolkningsregistret för dem som har status A. Alla med invandrarbakgrund samt återflyttare har rätt till individuell integrationsplan och därmed integrationsstöd under de tre första åren de är mantalsskrivna i Finland. Integrationsprogrammet omfattar även invandrare, som bott längre tid än tre år i kommunen.

Per den 31.12 2009 redovisade Oravais kommun för 113 flyktingar med rätt till kalkylerade statliga ersättningar för kommunen. Av dessa var 80 flyktingkoordinators klienter och resten bodde på familjegrupphemmen. Utlänningarna var totalt 208. Detta var 9,42 procent av kommunens befolkning.

2. Kartläggning och integrationsstöd

Alla invandrare har i enlighet med statsrådets beslut och lagen om främjande av integration (1386/2010, 9§ 2 mom.) rätt till inledande kartläggning i form av intervju och åtgärder enligt individuella behov. Lagen gäller invandrare som anländer efter 1.9 2011.

Efter inledande kartläggning hänvisas invandrare till TE-byrån. Rätten till personlig integrationsplan förutsätter att invandraren är arbetssökande vid Arbetskraftsbyrån och/eller i behov av utkomststöd. Till invandraren utbetalas integrationsstöd, består av utkomststöd och/eller arbetsmarknadsstöd. Förutsättningarna är, att sökande är i behov av ekonomiskt stöd och följer den personliga integrationsplanen. Kommunens flyktingkoordinator gör upp individuell integrationsplan i samarbete med TE-byråns invandrarservice.

3. Ersättning för kostnader

Kommunen och ELY-centralen avtalar om flyktingmottagning i kommunen och om ersättning av kostnader. Kommunen förbinder sig att uppgöra ett integrationsprogram för att ersättningarna för flyktingmottagning fortsättningsvis skall utbetalas.

Den s.k. kalkylerade ersättningen är från den 1.1 2010 för 0-7-åringar 6845 €/år och för övriga 2300 €/år med början från det datum, då invandraren registreras i första hemkommunen. Ersättningen betalas för alla invandrare i kommunen för 4 år.

Kommunen ersätts, enligt separata avtal, för betydande social och hälsovårdskostnader, som ordnandet av flyktingmottagning förorsakar kommunen för högst 10 år.

Kostnader för utkomststöd, tolkkostnader samt hyror för reserverade bostäder, ersätts i sin helhet för tre år.

Från 1.9 2011 utbetalas ersättning för specialkostnader för minderåriga asylsökande som kommer till Finland utan vårdnadshavare fram till att de fyllt 21 år.

Från 1.9 2011 ersätts kommunen, för varje person som kartläggs, ett engångsbelopp på 700 €. Förutsättning för utbetalning är att kommunen har gjort inledande intervju för kartläggning.

4. Flyktingförläggningen

Kommunens flyktingförläggning handhar mottagningen av asylsökande enligt avtal med Migrationsverket (Migri). Asylsökande ansöker vid ankomst till landet om asyl och uppehållstillstånd och flyktingförläggningen erbjuder bostad, socialvård och akut hälsovård under väntetiden. Stödaktiviteter såsom arbetsprogram, språkundervisning och fritidsaktiviteter är en stor del av verksamheten på förläggningen.

Förläggningens socialarbetare har rätt att bevilja utkomststöd, förebyggande utkomststöd, samt rätt att besluta i ärenden som berör förebyggande barnskydd och missbrukarvård för flyktingar och asylsökande (förvaltningsstadgan 27.11 1996 § 45). Flyktingnämnden beslutar om hur flyktingmottagandet och förläggningens verksamhet ordnas i kommunen enligt nya förvaltningsstadgan för Vörå kommun..

Inrikesministeriets migrationsavdelning har genom direktiv den 16.6 2009 och den 23.11 2009 beslutat, att alla gruppfamiljehem och stödboendeenheter för ungdomar med uppehållstillstånd skall separeras från flyktingförläggningarna och administreras av kommunerna. Oravais kommun har genom kommunstyrelsens beslut den 24.2 2010 beslutat ge flyktingnämnden fullmakt att tillsammans med kommunens socialväsande verkställa arrangemangen.

Organisationsförändringen medför, att ärenden rörande asylsökande handhas av migrationsverket (MIGRI) och personer med uppehållstillstånd sorterar under ELY-centralerna. Avtal revideras efter behov med dessa instanser.

Efter omorganiseringen handhas grupphem med ensamkommande minderåriga asylsökande av flyktingförläggningar.

På flyktingförläggningen finns en vuxenenhet med 160 platser, Ruths grupphem med 14 platser, Villa Miranda med 14 platser och Jakobstads vuxenenhet med 100 platser. Platsantalen gäller för inrikesministeriets nu gällande beslut.

Kommunens flyktingbyrå handhar verksamheten för familje-grupphemmen och stödboendeenheten, dvs minderåriga som erhållit uppehållstillstånd

5. Koordinerings av integrationen i kommunen

Mottagningen av kommunplacerade flyktingar, familjeåterföreningar och kvotflyktingar, personer med flyktingstatus A, handhas av personalen på flyktingbyrån. Vid mottagande av större grupp flyktingar sammankallas en arbetsgrupp för att förbereda mottagandet.

Flyktingkoordinatören är underställd flyktingbyrån och omsorgskansliet och har hand om de flyktingar, som vistats mindre än tre år i landet och som har A-status (se bilaga 3, s.42). Flyktingkoordinatören beviljar integrationsstöd, assisterar vid ansökningar om sociala förmåner, samordnar och ger information om integrationsåtgärder såsom, skola, dagvård, språkkurser och sysselsättning.

Flyktingar hänvisas efter tre år till kommunens omsorgsbyrå, ifall de ännu har behov av socialt stöd.

Samarbete mellan olika kommunala instanser och myndigheter betonas då det gäller integrationen av invandrare. Resurserna bör vara dimensionerade så att invandrarna får all nödvändig service inom rimlig tid under det första skedet i landet.

Flyktingnämnden beviljar kommunplats för de på familjegrupphemmen som erhållit uppehållstillstånd. Samma gäller för de asylsökande på vuxenenheten, som fått uppehållstillstånd och vill stanna kvar i kommunen.

Flyktingarbetsgruppen fungerar som ett nätverk mellan socialbyrån, skolor, daghem, hälsovårdscentral, fastighetsskötsel, FRK, FPA, församlingen, polisen, TE-byrån, invånarrepresentanter, kommunstyrelsen och invandrarna. Flyktingkoordinatören fungerar som arbetsgruppens sekreterare. Vid behov kan representanter för specialområden också inkallas.

Verkställandet av integrationsprogrammet för invandrare, som ej har flyktingstatus A, handhas av kommunens socialarbetare.

5.1 Flyktingbyrån

Flyktingbyrån i Vörå kommun är underställd flyktingnämnden. Byrån ger service till alla kvotflyktingar som är bosatta i Vörå, samt de barn och ungdomar som bor på Taberna, Kaitsohemmet och Stödis. Byrån ger service till de familjemedlemmar som kommit till kommunen som familjeåterförening och de som fått uppehållstillstånd via asylprocess vid flyktingförläggningen.

Vid behov ger byrån även rådgivning till invandrare som ej har flyktingstatus.

Byråns personal består av chef, två socialarbetare, flyktingkoordinator, socialhandledare och halvtidsanställd kanslist, halvtidsanställd handledare. Byrån strävar till att i framtiden även kunna anställa en familjearbetare på deltid.

Integrationen av kvotflyktingar, familjeåterföreningar och vuxna som fått uppehållstillstånd finansieras med kalkylerade ersättningar, medan gruppfamiljehemmen finansieras enligt, av flyktingnämnden och i sista hand kommunfullmäktige, godkänd budget. ELY-centralen betalar ersättning enligt denna budget.

Ungdomarna på familjegruppshemmen skrivs ut då de fyller 18 år och överförs till den kommun där de då är bosatta. Enligt nya lagen om främjande av integration (1386/2010) ska kommunen ge eftervård för ensamkommande minderåriga fram till 21 års ålder. I eftervården samarbetar flyktingkoordinatören med ungdomsenheternas socialarbetare, -handledare.

18+ enhet?

Mål

- Stöda invandrarnas integration i det finska samhället på så sätt att de kan bevara sin egen kulturella identitet
- Med verksamheten främja Vörås utveckling till en mångkulturell kommun som accepterar olikheter
- Planera och utveckla kommunens integrationsarbete
- Kontinuerlig utvärdering av verksamheten vid byrån
- Utveckla samarbetet samt klargöra ansvarsfrågor med övriga myndigheter och tredje sektorns aktörer

Åtgärder och resurser

- Flyktingbyrån har till uppgift att arrangera mottagandet av de flyktingar som erhållit uppehållstillstånd i kommunen och koordinera det första skedet i samarbete med övriga instanser

- Leder verksamheten på Taberna, Kaitsorhemmet och Stödis
- Byråns tjänster består av socialt arbete, utkomststödsärenden, handledning, information, rådgivning, hjälp med blanketter, första hjälp i krisarbete bland flyktingar m.m.
- Integrationsplaner utarbetas i samarbete med arbetskraftsmyndigheter
- Följer upp genomförandet av integrationsprogrammet i kommunen och sammankallar arbetsgruppen för främjande av integration minst en gång per år
- Personalen står till tjänst med utbildning i invandrarärenden
- Informerar och ger konsultation i invandrarärenden
- Vid behov anställs tilläggspersonal i samband med familjeåterföreningar
- Tillräckliga resurser anslås för personalens utbildning och arbetshandledning
- Sammankallar och organiserar möten och informationstillfällen för kommunens personal vad gäller invandrarfrågor
- Koordinering av stöd och vägledning till de ungdomar som är registrerade på ungdomsenheterna men bor på studieorten.

Samarbete

- Flyktingbyrån samarbetar med alla instanser som jobbar med invandrare både på lokal- och riksnivå.

6. Allmänt samarbete

Arbets- och näringsbyrån ansvarar tillsammans med ELY-centralen för att arbetskraftspolitiska åtgärder och arbetskraftsservice ordnas för invandrarna.

För att kunna främja invandrarernas integration krävs ett aktivt samarbete mellan kommunens social- hälso-, kultur-, bildnings- och bostadsverksamhet samt mellan arbetsförvaltningen och näringslivet, folkpensionsanstalten, polisen, invandrar- och medborgarorganisationerna, religiösa samfund och församlingar, föreningar och andra lokala instanser. Alla berörda informeras om integrationsprogrammet och dess innehåll samt uppmärksamgörs på betydelsen av tillräcklig information till invandrarna.

7. Kommunförvaltning och ansvarsfördelning

Flyktingar och övriga invandrare har inte samma baskunskaper, om hur ett demokratiskt samhälle fungerar, som vi har. Därför krävs en hel del information i mottagningskedet om kommunal administration, om basservice och om vilka rättigheter och skyldigheter de har i

det finländska samhället. Invandrarna bör ges information om närsamhället, föreningsverksamhet och de aktiviteter som ordnas i kommunen. *Informationsgivningen bör ske under en längre tidsperiod och i flere repriser, och utöver muntlig information bör också skriftligt material finnas att tillgå. Migrationsverkets broschyrer bör alltid tillhandahållas nya invandrare på deras eget språk.*

7.1. Socialvård

Mål

Invandrare med uppehållstillstånd har rätt till samma sociala service som övriga kommuninvånare. Socialvården bistår invandrarna och den kommunala flyktingbyrån i ärenden som berör hemservice, barnskyddsärenden, åldrings- och handikappvård för flyktingar.

Åldringsvård med service på det egna modersmålet bör kunna erbjudas efter behov.

Åtgärder och resurser

Flyktingbyrån har en deltidsanställd handledare som även fungerar som familjearbetare. Med bistånd av Taberna och Stödis förbereder handledaren lägenheterna och det praktiska arbetet inför nya familjeåterföreningars ankomst och sedan under familjernas första månader i landet. Hemservicen kan också anlitas vid behov. Många flyktingar har upplevt traumatiserande upplevelser och kan ha behov av psykosocialt stöd.

Enligt barnskyddslagen (417/2007) är det socialnämnden, som ombesörjer barnskyddet. De bistår den kommunala flyktingbyrån och flyktingförläggningen vid barnskyddsutredningar. Vid fördelning av resurser och personal för socialt arbete i kommunen bör man alltså tänka på att täcka både den planerade flyktingbyråns och -förläggningens behov av handräckning vid barnskydd vid sidan av socialnämndens eget barnskydd.

Behov av äldreomsorg bland personer med invandrabakgrund blir småningom aktuellt. Då skulle det vara viktigt, att det finns tillgång till personal, som kan deras språk.

Den som fungerar som barnatillsyningsman i kommunen gör upp vårdnadsavtal. Om föräldrarna har fosterbarn skall vårdnaden fastställas av tingsrätten.

Flyktingbyrån samarbetar med specialomsorgsorganisationernas förbund Ehjä i arbetet med ungdomar i åldern 17 – 21 år som har behov av handledning och som har studieplats i Vasa eller Karleby.

7.2. Barnomsorg

Enligt lagen om barndagvård har vårdnadshavare rätt att få en av kommunen ordnad vårdplats för sina barn. Barnomsorg kan ordnas i daghemmet eller inom familjedagvården. För barnens integration rekommenderas att dagvårdsplats erbjuds för barn över tre år, även om föräldrarna är hemma.

De invandrare som är bosatta i Vörå centrum erbjuds i första hand dagvårdsplats på daghemmet Liljekonvaljen i Vörå, de som är bosatta i Oravais av daghemmet Tallkotten i Oravais och de som är bosatta i Kimo i daghemmet Solbacken.

Mål

- Invandrabarnen får i barnomsorgen fostran, stöd och undervisning för sin integration
- Barnomsorgen stöder och hjälper invandrabarnens vårdnadshavare i fostrandet genom att beakta barnets ålder och individuella behov, språk- och kulturbakgrund
- Barnomsorgspersonalen har de kunskaper och färdigheter som behövs i grundläggande frågor, som gäller invandring
- Barnet med invandrabakgrund får i dagvården den språkliga beredskapen som behövs före förskolstarten

Åtgärder och resurser

- Inom 3 månader ordnas barnomsorg för de familjer som har behov av detta. Det samma gäller för- och eftermiddagsvård för förskolebarn och skolelever
- Inom barnomsorgen utgår man från planen för småbarnsfostran
- Med invandrabarnets vårdnadshavare har man ett nära samarbete
- Tolktjänster används vid inskolning av barnet, vid informationstillfällen, föräldramöten och utvecklingssamtal
- De olika enheterna inom barnomsorgen har information om verksamheten på invandrarfamiljernas modersmål

Samarbete

- Den egna familjen bär ansvaret för barnets egna modersmål och bevarandet av den egna kulturen
- Barnomsorgen samarbetar med de instanser som står invandrabarnets familj nära
- På daghem med barn med invandrabakgrund utses en ansvarsperson för den verksamheten

7.3. Förskola

Enligt lagen om grundläggande utbildning är kommunen skyldig att ordna förskoleundervisning året innan läroplikten uppkommer. Förskoleundervisningen omfattar ett år. Förskoleundervisning ges för de barn som är bosatta i Centrumskolans elevupptagningsområde i daghemmet Tallkotten, i Kimo elevupptagningsområde i Kimo skola och i Komossa elevupptagningsområde i Komossa skola.

Mål

- Invandrabarnet får i förskolan den språkliga beredskap och inlärningsberedskap, som är nödvändig före skolstarten
- Förskolan stöder och hjälper invandrabarnens vårdnadshavare i fostrandet genom att beakta barnets ålder och individuella behov samt språk- och kulturbakgrund
- Förskolepersonalen har de kunskaper och färdigheter som behövs i grundläggande frågor, som gäller invandring

Åtgärder och resurser

- Inom 3 månader ordnas förskola eller förberedande undervisning
- Inom förskoleundervisningen och den undervisning som förbereder den grundläggande utbildningen utgår man från den kommunala läroplanen
- Med invandrabarnets vårdnadshavare har man ett nära samarbete
- Tolkjänster används vid inskolning av barnet, vid informationstillfällen, föräldramöten och utvecklingssamtal
- Förskolan har information om verksamheten på invandrarfamiljernas modersmål

Samarbete

- Den egna familjen bär ansvaret för barnets eget modersmål och bevarandet av den egna kulturen
- Förskolan samarbetar med de instanser som står invandrabarnets familj nära

7.4. Grundläggande utbildning

Enligt lagen om grundläggande utbildning är kommunen skyldig att ordna grundläggande utbildning för alla läropliktiga, som bor på dess område.

För invandrareleverna ordnas undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. Undervisning ges 6-10-åringar under minst 900 timmar och äldre under minst 1000 timmar. Under tiden kan eleverna integreras i vissa ämnen i den allmänna undervisningen

Efter den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen integreras eleverna i den allmänna undervisningen enligt ålder och förutsättningar.

De finskspråkiga eleverna fortsätter sin grundläggande utbildning i Etelännummen koulu (åk 7-9) i Jakobstad, medan de svenskspråkiga eleverna fortsätter (åk 7-9) i Tegengrenskolan. I

Tegengrenskolan finns sedan hösten 2009 en internationell grupp för elever med invandrabakgrund som endast har förberedande undervisning som finländsk skolbakgrund.

De svenskspråkiga gymnasieeleverna går i Vörå idrottsgymnasium och de finskspråkiga i Etelänummen koulu.

Mål

- Att garantera alla elever jämlika möjligheter till kvalitativt god och högklassig undervisning, och att alla elever får de grundfärdigheter, som de behöver för fortsatta studier
- Utbildningen ordnas så att elevernas ålder och förutsättningar beaktas, och så att deras sunda uppväxt och utveckling främjas
- Trygga bibehållandet av elevens modersmålsfärdighet
- Svenska/finska inlärs i enlighet med elevens språkliga utveckling och med målsättning att uppnå en fungerande tvåspråkighet
- Barnen i en familjeåterföreningsfamilj placeras i första hand i en skola som undervisar på det språk som familjesamlaren valde på flyktingförläggningen.
- Personalen har den färdighet och kunskap som behövs för att arbeta med invandrarelever

Åtgärder och resurser

- Vårdnadshavarna görs förtrogna med skolsystemet, läroplanen, utvärderingen, undervisningsmetoder och skolan
- Undervisning i det egna modersmålet, den egna kulturen och religionen ordnas i mån av möjlighet. Statsunderstöd kan beviljas för högst två undervisningstimmar per vecka och kalkylerad grupp om fyra elever. Den kalkylerade kostnaden för en undervisningstimme är 25 €. Statsunderstöd beviljas för högst 86 % av de godtagbara kalkylerade kostnaderna. Till gruppen skall höra minst 4 elever vid terminens början.
- Mångkulturalism är en del av skolans vardag, och kulturernas särdrag tas i beaktande
- Tolktjänster används vid diskussioner med vårdnadshavare och elever
- Vid inlärningssvårigheter får eleven hjälp genom olika stödformer. Stödformerna bestäms enligt svårighetsgrad och svårighetens omfattning
- Elever med ett främmande modersmål, vars kunskaper i svenska eller finska inte är på samma nivå som hos en infödd inom språkets alla delområden, kan erhålla stödundervisning, som finansieras av utbildningsstyrelsen. Statsunderstöd kan beviljas för högst tre undervisningstimmar per vecka för varje kalkylerad grupp om fyra elever. Om eleverna är färre än fyra, kan den kalkylerade gruppens storlek också vara minst två elever. Den kalkylerade kostnaden för en undervisningstimme är 25 €.

Statsunderstöd beviljas för högst 86 % av de godtagbara kalkylerade kostnaderna. Beviljas för elever för vilka det har förflutit högst 6 år sedan de inledde deltagandet i undervisningen.

- Då flyktingarna och deras familjer väljer studiespråk bör man vid sidan av den allmänna målsättningen ovan i mån av möjlighet beakta deras rätt att själva välja språk och förutsättningarna att ordna undervisning i just det valda språket på orten samt att arrangera skolskjutsar

Samarbete

- Den egna familjen bär ansvaret för barnets eget modersmål och bevarandet av den egna kulturen
- Skolan samarbetar med de instanser, som står invandrabarnets familj nära

7.5. Tjänster inom kultur, idrott och ungdomsväsendet

Alla kommunens invånare kan likvärdigt använda kommunens fritidsverksamhetstjänster. När invandrarna går med i fritidsverksamheten bildas en naturlig växelverkan med finländare möjligheter till kontaktytor skapas. Genom delaktighet förebyggs utslagning.

Mål

- Att invandrarna hittar kommunens fritidstjänster och deltar i verksamheten
- Att effektivera informationen om fritidstjänster för invandrare

Åtgärder och resurser

- Fritidssekreteraren sammanställer informationsblad om sportlovsaktiviteter, som distribueras till alla skolelever och informationsblad om sommarevenemang, som distribueras till alla hem i kommunen.

Samarbete

Verksamheten förutsätter samarbete mellan flyktingbyrån, fritidssektorn, skolan och utbildningsanstalterna för de vuxna invandrarna.

7.6. Hälso- och sjukvården

Service inom hälsovård för invandrare grundar sig på lagstiftningen om hälsovård i Finland. Invandrarnas hälsovårdstjänster är en del av det kommunala servicesystemet. Man strävar till att integrera flyktingarna så snabbt som möjligt i normal hälso-och tandvård, och att ansvaret så snabbt som möjligt flyttas över på den enskilda individen. På hälsocentralen har man utsett en kontaktperson, som handhar de första hälsogranskningarna, information, beställning av tolkar samt koordinering av flyktingarnas hälsovård. Tolkräkningarna för specialistsjukvården riktas till den enskilda kommunen och för primärhälsovården till Korsholm och vårdnämnden. ELY-centralen ersätter tolkkostnaderna helt mot redovisning förutom för de invånare med som har enbart arbetstillstånd.

Mål

- Utföra de lagstadgade undersökningarna på flyktingar inom utsatt tid och med tolk vid behov. Man bör undvika att barnen används som tolkar för vuxna.
- Invandrarna klarar av att använda hälsovårds- och specialistsjukvårdstjänster.
- De kulturella och religiösa särdragen beaktas i mån av möjlighet.
- Ha möjlighet att erbjuda psykisk hälsovård för invandrare och flyktingar med traumatiska upplevelser.

Åtgärder och resurser

- Det är viktigt, att en invandrare fått sitt socialskyddssignum, innan han eller hon besöker hälso- och sjukvården.
- Användning av professionella tolkar. Personalen har kännedom om tolkcentralernas tjänster via hälsocentralens kontaktperson.
- Grundläggande skriftlig information om hälsovårdssystemet och egenvård utarbetas på HVC och översätts.
- Personalen har möjlighet till fortbildning i frågor, som gäller invandrare och mångkulturalism.
- Inom hälsovården kunde man göra egna videoprogram, som beskriver mottagandet på hälsocentralen. Tolken kunde översätta och beskriva det som visas på bilden (t.ex. besök på laboratoriet eller mödrarådgivningen). Inom det förebyggande arbetet skulle videoundervisning även fungera bra t.ex. förebyggande av infektionssjukdomar, hur klä sig inför vintern o.s.v.
- Informationsbyte och samarbete med olika instanser som arbetar på invandrarfältet samt med specialistsjukvården.
- Också inom Vasa sjukvårdsdistrikt borde det utarbetas informationsmaterial för invandrare. Broschyren borde översättas till olika språk och innehålla olika vårdenheters kontaktuppgifter.
- Skolhälsovård med stödfunktioner är speciellt viktiga för flyktingbarn med svåra och traumatiska upplevelser
- Invandrare bör utbildas inom åldringsvården med tanke på den egna språkgruppens framtida behov.

Samarbete

- Ett nära samarbete med kommunens flyktingkoordinator / socialarbetare och flyktingbyrå.
- Hälsocentralen bör i ett tidigt skede meddela flyktingbyrån om patienter i behov av omfattande och dyr special- och hälsovård för uppgörande av avtal med ELY-centralen om specialersättningar, som kan erhållas i tio år efter registreringen vid befolkningsregistret.
- Informationsutbyte och konsultation med flyktingförläggningen
- Specialsjukvården
- Skolor och dagis

7.7. Biblioteket

Oravais kommunbibliotek verkar för att ge biblioteks- och informationsservice, som främjar medborgarnas lika möjlighet till bildning och kunskap samt att hjälpa människorna att möta de krav, som samhället ställer på utvecklande av medborgarfärdigheter och livslångt lärande.

Mål

Bibliotekets mål är att kunna låna ut ordböcker och språkkurser åt invandrare, men även tillhandahålla litteratur på invandrarnas eget språk.

Åtgärder och resurser

Biblioteket köper i mån av möjlighet in ordböcker och språkkurser samt litteratur på invandrarnas modersmål. Biblioteket har möjlighet att låna material från andra bibliotek och på så sätt låna ut litteratur på de flesta språk. Biblioteket försöker ha broschyrer på olika språk för att presentera biblioteket. Förutom böcker och tidskrifter finns det också möjlighet att låna filmer, ljudböcker och spel. Internet får användas avgiftsfritt.

Samarbete

Det är viktigt att flyktingbyrån, flyktingförläggningen, skolväsendet, hälsovården och andra myndigheter ger biblioteket förslag till nödvändig och intressant litteratur på invandrarnas egna språk. Inte minst invandrarna själva bör vara aktiva och komma med förslag. Också Flyktingvännerna kan i det här avseendet fungera som en katalysator för goda förslag.

7.8. Bostäder

Fastighets Ab Oravais Bostäder erbjuder invandrare tjänster inom bostadsförvaltningen enligt samma principer som för andra, som är i behov av bostad. Invandrarna placeras i bostäder utgående från var lediga bostäder finns.

Mål

- Invandrarna bor och verkar som jämlika medlemmar i sitt bostadsområde
- Invandrare handleds effektivare i boendefrågor

Åtgärder och resurser

- Strävar till att översätta anvisningar, som berör boendet, till behövliga språk

Samarbete

- Flyktingkoordinatören / flyktingbyrån reserverar tillsammans med fastighetsbolaget första bostäder för familjeåterföringsfall.

7.9. Tekniska verket

Tekniska verket i Vörå administrerar bl.a. uthyrning av de bostäder och lägenheter som är direkt ägda av Vörå kommun.

Mål

Den allmänna målsättningen för Vörå kommun är att kunna tillgodose marknadens behov med lämpliga lägenheter och bostäder.

När stora familjer återförens, bör även större lägenheter eller bostäder finnas att tillgå.

Åtgärder och resurser

För närvarande administrerar kommunen och hyr ut totalt 17 lägenheter. Tekniska verket lånar även till flyktingmottagningen ut en släpvagn som används t.ex. vid transporter och flyttningar.

Samarbete

I mån av möjlighet väljs i samarbete med flyktingkoordinatören / flyktingbyrån lämpliga bostäder för invandrarna. Man beaktar storleken på familjerna och bostädernas läge.

7.10 Näringsverksamhet

Kommundirektören är i första hand ansvarig för näringsverksamheten i kommunen.

Mål

Kommunen strävar efter, att så snabbt som möjligt men helst efter erhållen yrkesutbildning få in invandrare på arbetsmarknaden antingen som arbetstagare eller som egna företagare.

Åtgärder och resurser

I samarbete med företagarföreningar i nejden kan man göra en aktuell lägesbedömning över vilka praktikplatser som erbjuds. Lista över möjliga praktikplatser kunde göras som del av projekt. Information ges till företagare i kommunen om integrationsprogrammet. En god sysselsättningsgrad bland våra invandrare kan höja kommunens profil som en aktiv och tolerant kommun. Kommunen övervakar och förhindrar utnyttjande av utländsk arbetskraft.

Samarbete

Det är viktigt att Kristliga folkhögskolan i Nykarleby, Vasa yrkeskurscentral och eventuellt andra utbildare håller god kontakt med arbetsgivare i kommunen och vice versa. Tillsammans med arbets- och näringsbyrån gör flyktingkoordinatorn/socialarbetaren upp personliga integrationsplaner för flyktingar. Planerna tar sikte på utbildning, praktik och arbete. För att ordna sysselsättningsstöd åt invandrare är det viktigt med gott samarbete mellan arbetsgivare, arbets- och näringsbyrå samt socialbyrå.

8. Övriga myndigheter

8.1. Arbetskraftsservice

Arbets- och näringsbyrån ansvarar tillsammans med ELY-centralen för ordnandet av serviceformer som främjar och stöder invandrarnas integration och sysselsättning genom arbetskraftsservice, undervisning i läs- och skrivfärdigheter samt grundläggande språkundervisning för invandrare, som registreras som arbetssökande.

Mål

Målsättningen är att göra det lättare för invandraren att hitta en arbetsplats, hitta sysselsättning och att integrera sig i det finländska samhället. En invandrare med A-status och ikraftvarande arbetstillstånd har rätt till samma serviceformer vid arbetsförvaltningen som finländska medborgare. Arbets- och näringsbyrån kan främja invandrares placering i arbetslivet med hjälp av arbetspraktik och arbete med lönesubvention.

Åtgärder och resurser

Nya invandrarkunder, som har rätt att anmäla sig som arbetssökande, vänder sig till Invandrarservicen vid Vasa arbets- och näringsbyrå under sin intergrationstid. Om kunden inte hittat någon arbetsplats, då behovet av specialservice har upphört, blir han/hon kund vid jobbsökarservicen.

Invandraren anmäler sig som arbetssökande genom att fylla i en elektronisk blankett, som finns under adressen www.mol.fi. Om invandraren inte kan finska/svenska, eller kunskaperna i finska/svenska är svaga, och han/hon enligt integrationslagen har rätt till en personlig integrationsplan, kan socialbyråns socialarbetare/handledare fylla i den elektroniska blanketten för kunden i fråga.

Tid för en intervju och för utarbetning av en integrationsplan reserveras, och i ett tidigt skede av kundrelationen lämnar han/hon in en ansökan till en språkkurs. I samband med intervjun utreds bl.a. sökandens sökyrken samt utbildning och arbetserfarenhet/annan kompetens.

Under hela kundrelationen ges handledning i syfte att främja sysselsättningen, information om arbetsplatser och om arbetsmarknaden. Kunden hänvisas till jobbsökarinfo/allmän info där arbetssökandens rättigheter och skyldigheter förklaras, samt information ges om språkutbildning, utkomstskydd för arbetslösa och integrationslagen. Vid behov anlitas tolk.

För en invandrare som är arbetsför och i sådan ålder utarbetas en integrationsplan. Sökanden har rätt till integrationsstöd i form av arbetsmarknadsstöd, när integrationsplanen har undertecknats. Integrationsplanen specificeras och kompletteras, när åtgärder avslutas, eller när situationen ändras.

Under vissa villkor kan integrationstiden förlängas. Det är möjligt att förlänga integrationstiden med högst två år. Beslutet fattas av arbets- och näringsbyrån. Arbets- och näringsbyrån ordnar grundutbildning på finska eller svenska som arbetskraftspolitisk utbildning. Utbildningen innehåller kartläggning av läs-, skriv- och studiefärdigheter samt språkundervisning på tre olika nivåer. Alla som söker sig till den arbetskraftspolitiska utbildningen deltar i kartläggningen. Om inte språkläraren och kunden har ett gemensamt språk, kan tolk anlitas vid intervjun. Kartläggningen varar c:a en timme, när språkläraren med hjälp av test och intervjuer utreder, vilken kursnivå bäst motsvarar kundens behov. Därefter kan personen inleda sin språkutbildning på den rekommenderade nivån.

Invandrarkunder har samma rätt som finländare att utnyttja arbetsförvaltningens serviceformer. Arbets- och näringsbyråns alla enheter står till invandrarkundens förfogande t.ex. yrkesvägledning, utbildningsrådgivning och arbetsgivarservice. Förutom dessa erbjuds arbetssökande sysselsättande åtgärder såsom arbetskraftspolitisk utbildning, arbetslivsträning/arbetspraktik, yrkesinriktad rehabilitering och stöd i sysselsättande samt gruppsservice.

Resurser: - Arbets- och näringsbyråns invandrarservice
- Bothnia Integration projektet

Samarbete

Övrig utbildning kan jämföras med arbetskraftspolitisk utbildning under vissa förutsättningar. Detta kan vara möjligt ifall invandraren fortfarande omfattas av integrationslagen, om utbildningen fyller de kriterier som ställs, och om så har överenskommit med arbets- och näringsbyrån innan utbildningen inleds. Arbets- och näringsbyrån, ELY-centralen och kommunen kommer överens om de grunder, på vilka de integrationsfrämjande åtgärderna likställs med arbetskraftspolitiska åtgärder.

För att en åtgärd skall vara arbetskraftspolitiskt jämförbar bör den omfatta minst 25 t/vecka alternativt 3 studieveckor/månad. Om en person, som omfattas av integrationslagen och är arbetssökande vid TE-byrån, funderar på en frivillig utbildning, ska han/hon kontakta Te-byrån i god tid för att få ett ev. beslut om jämförning och för att hinna skriva in utbildningen i planen innan skolan börjar.

Till integrationsprogrammet bifogas kommunens och arbets- och näringscentralens avtal om de grunder, på vilka de integrationsfrämjande åtgärderna likställs med de i lagen om arbetsmarknadsstöd (1542/1993) 2. Kap. nämnda arbetskraftspolitiska åtgärderna.

Vasa arbets- och näringsbyrå kan i samarbete med samarbetspartner arrangera pilotverksamhet/utvärdera nya utbildningsmodeller med målsättning att främja invandrades sysselsättning.

Invandrarens personliga integrationsplan uppgörs i samarbete mellan personen själv, arbetskraftskonsulenten och kommunens representant (flyktingkoordinator / socialarbetare). De myndigheter som deltagit i utvärderandet av integrationsplanen diskuterar också med invandraren om en förlängning.

8.2. Folkpensionsanstalten

FPA:s tjänster kan anlitas på samservicebyrån i Kommungården i Vörå. Kommunens invandrare ges information och vägledning om sociala förmåner samt de lagar och direktiv, som berör dessa.

Mål

FPA garanterar i stort invandrare med uppehållstillstånd A samma sociala förmåner som finländska medborgare. För invandrare gäller dock vissa karenstider och rätten till invandrarstöd (pension) är begränsad.

Åtgärder och resurser

Byråns personal bistår vid behov vid ifyllande av ansökningar. Vid dessa tillfällen bör professionell tolk vara närvarande. Det bör även betonas kundens eget ansvar, vad gäller ansökningar. Numera assisterar flyktingbyråns personal med att fylla i blanketter. Förutsättningen för att kunna ansöka om sociala förmåner är, att man är registrerad i befolkningsregistret och har erhållit socialskyddsnummer.

Skriftligt material om FPA:s förmåner på olika språk bör finnas att tillgå.

Invandrare har rätt att studera på arbetskraftspolitisk språkkurs eller i utbildning som karakteriseras som jämställbar utbildning med integrationsstöd, som motsvarar arbetsmarknadsstöd under de tre första åren efter att de fått kommunplats i Finland. De behöver med andra ord inte anhålla om studiestöd under denna tid.

Samarbete

Flyktingkoordinatören / socialarbetarna överenskommer med FPA:s personal om tidpunkt för besök, och vem som beställer tolk vid invandrades första besök. Efter hand skall invandraren själv ta ansvaret. Då invandraren besöker socialbyrån, bör han eller hon ta med sig alla papper som kommit från FPA. Det är också viktigt att FPA kontakter flyktingbyrån vid problem och vice versa.

8.3. Arbetskraftspolitisk introduktionskurs

Arbets- och näringsbyrån ansvarar för den arbetskraftspolitiska integrationsutbildningen.

Mål

Med tanke på de mål som nämndes i inledningen av programmet är det önskvärt, att invandraren så snart som möjligt efter ankomst till kommunen inleder integrationsprocessen. Under första mottagningsskedet får invandraren en ansenlig mängd information, vilket kan sägas vara början på denna process.

Man bör beakta de individuella förutsättningarna till utbildning och arbete, så långt det är möjligt, och anpassa åtgärderna därefter. Speciell uppmärksamhet bör ges analfabeter.

Åtgärder och resurser

Före språkkursen borde någon form av förberedelse erbjudas så att språkinläringen kan inledas på mera jämlika grunder. Dylig förberedande undervisning gavs bl.a. burmeserna, innan den arbetskraftspolitiska integrationsundervisningen kom igång.

Arbets- och näringsbyrån ordnar och ansvarar för vuxnas integrationsutbildning i svenska eller finska. Se texten om val av undervisningsspråk under momentet 7.4 "Åtgärder och resurser"! Då en större grupp familjeåterföreningssfall eller kvotflyktingar anlät, utsätter TE-byrån utbildningen för offentlig upphandling.

Sålunda inledde Vasa arbetskurscentral (VAKK) undervisning i svenska hösten 2008 vid Kimo bruk för de burmesiska kvotflyktingar, som anlände till Oravais i april samma år. Då alla vuxna burmeser deltog var antalet 12. Av dessa har en fått arbete och deltar inte längre i kursen. Också två somaliska kvinnor har börjat studera svenska på kursen. Dessutom har en bulgarisk kvinna tidvis deltagit.

De burmesiska flyktingarna har varit omtyckta som praktikanter i olika arbeten. Tanken var från början, då de anlände, att de skulle kunna sysselsättas på den då nystartade plättfabriken Kimo Food. Problemet är nu, att de alla saknar hygienpass. Just nu undersöks möjligheterna att med ELY-centralens stöd kunna ge burmeserna en kurs, så de kan avlägga prov för hygienpass.

VAKK:ens utbildning upphör i vår, och det blir aktuellt för burmeserna att antingen försöka få ett arbete eller att söka till yrkesutbildning.

Samarbete

Samarbetet mellan VAKK:ens lärare, socialbyrån och även andra instanser har varit mycket intensivt. Samarbetet mellan vänfamiljer å ena sidan och socialbyrån och VAKK:en å andra sidan har också varit gott. Kimo by har i gemen varit mycket engagerad för att hjälpa burmeserna att få fotfäste i det finska samhället. Byn har varit ett föredöme.

8.4. Olika utbildningsformer

De språkkunskaper som invandrare förvärvat efter genomgången introduktionskurs är sällan tillräckliga, för att de skall klara av fortsatta yrkesstudier eller kunna skaffa sig ett arbete.

Mål

Det finns en del läroanstalter, som satsat på kompletterande undervisning just för invandrare och erbjuder s.k. anpassade kurser, där eleverna kan plocka ämnen, så att de passar det individuella behovet.

Åtgärder och resurser

Dessa anpassade kurser klassas som jämställbara åtgärder (Se kap. 8.1) och berättigar till integrationsstöd. Följande skolor ger dylika kurser:

- Nykarleby Folkhögskola, invandrarlinje
- Evangeliska Folkhögskolan i Vasa, invandrarlinje
- Kronoby Folkhögskola, The Multicultural Language Course
- Närpes vuxeninstitut, invandrarlinje

Också Vörrå medborgarinstitut ger för invandrare anpassad undervisning i svenska under kvällstid.

Läroavtalsutbildning berättigar ej till integrationsstöd, eftersom den som ingått läroavtal erhåller lön. Men detta är ett mycket bra alternativ för invandrare, eftersom yrkesutbildning kombineras med praktiskt arbete. Läroavtalsbyrån i Vasa kan ge närmare information. Företagare i kommunen bör ges information om denna möjlighet till arbetskraft.

Samarbete

Möjligheterna att ordna undervisning som jämställbara åtgärder föutsätter ett intensivt samarbete mellan klienten, flyktingkoordinatör / flyktingbyrå, arbets- och näringsbyrå och utbildningsanstalterna. Utbildningen får inte påbörjas, innan den tagits med i den individuella integrationsplanen.

8.5. Kristliga Folkhögskolan i Nykarleby

Kristliga folkhögskolan i Nykarleby ordnar integrations- och språkutbildning i svenska och finska. Skolan ger också grundläggande yrkesutbildning och utbildning för fristående yrkesexamen inom barn- och familjearbete samt även ungdoms- och fritidsledarutbildning. Förberedande undervisning för avläggande av fristående examen i barn- och familjearbete har även ordnats i Esbo och Nykarleby. Därtill ger skolan yrkesexamen för kyrkvaktmästare.

Mål

Målet för den förberedande yrkesutbildningen är enligt läroplanen, att ge de studerande bättre språkkunskaper och erfarenheter inför eventuella fortsatta studier. De studerande får studiehandledning inför kommande yrkesval, och framtidsplaner uppgörs tillsammans med läraren.

Kristliga Folkhögskolan i Nykarleby har goda erfarenheter av ett välfungerande samarbete med Oravais kommun, flyktingförläggningen och flyktingkoordinatör.

Folkhögskolan grundades 1920 och ägs och upprätthålls av Österbottens Svenska Kristliga Folkhögskolesällskap r.f. Skolan har till uppgift att höja allmänbildningen hos studerande, främja deras studier, vidga deras kunskaper om kyrka och samhälle samt stödja deras personliga utveckling. Skolans värdegrund är kristen.

Genom nätverksmöten, tillsammans med kommuner, sociala sektorn, Arbetskraftsbyrå, andra utbildningsenheter och olika projekt, som anknyter till integrationsfrågor, har skolan försökt arbeta för att få till stånd ett välfungerande helhetssystem, som främjar integrationen i nejd.

Enligt Vörå kommun borde strävan alltid vara att för analfabeter kunna uppehålla en skild undervisningskurs. Tyvärr är detta inte alltid möjligt i praktiken, eftersom en sådan kurs förutsätter tillräckligt många deltagare för att av ekonomiska orsaker kunna bli möjlig att genomföra.

Åtgärder och resurser

Inom ramen för fritt bildningsarbete har Kristliga Folkhögskolan i Nykarleby ordnat invandrarundervisning i svenska. Språkstudierna har varit heldagsstudier. Eftersom

efterfrågan på språkundervisning på finska ökade, beslöt skolan att våren 2008 starta en kurs, där man kunde studera grunderna i finska.

I detta läge har vi en grupp, som studerar svenska och en som studerar finska. Den svenska invandrarutbildningen (Språkstegen 1) är indelad i två grupper (9 och 25 elever) enligt nivå. Också den finska invandrarutbildningen är indelad i Alkeiskurssi A och B. Dessutom har skolan en ”Förberedande utbildning för invandrare inför grundläggande yrkesutbildning”, inom vilken studerande med invandrarbakgrund läser mera svenska, matematik, data, samhällskunskap, kulturkännedom, första hjälp och finska. Denna utbildning, som ordnas inom ramen för den förberedande yrkesutbildningen, har två praktikperioder på arbetsplatser, och besöker yrkesutbildningsenheterna i nejden. Antalet studerande har ökat under årens lopp.

För analfabeter (studerande med extra skriv- och lästräningsbehov) ges specialundervisning under vissa lektioner, så att de får arbeta med ett för dem anpassat material.

På kursen ”Grundläggande yrkesutbildning inom barn och familjearbete” deltar 3 studerande med invandrarbakgrund och studierna går bra.

Kristliga Folkhögskolan i Nykarleby följer läroplanen från år 2007, *Vuxna invandrades integrationsutbildning – rekommendation*. För ”Yrkesförberedande linjen” gäller rekommendationer från år 2008. På basen av dessa rekommendationer har skolan skrivit en egen läroplan.

Samarbete

Sedan 2001 har skolan samarbetat med Oravais socialbyrås flyktningmottagning och flyktningförläggningen. Genom ett gott samarbete mellan skolan och Oravais kommun har arrangemangen kring bl.a. tider och transportmöjligheter fungerat bra för samtliga parter.

8.6. Polisen

Polisen ger service och har vissa kanslifunktioner vid samservicebyrån på Kommungården i Vörå. Huvudkontoret för polisinsättningen i Österbotten finns i Vasala.

Mål

Enligt polislagen ska polisen i sin verksamhet vara saklig, opartisk och främja försonlighet. Polisens åtgärder ska vara motiverade i förhållande till de omständigheter, som inverkar på helhetsbedömningen av situationen. Polisen ska i första hand genom råd, uppmaningar och befallningar sträva efter att upprätthålla allmän ordning och säkerhet utan att göra större ingrepp i någons rättigheter, än vad som är nödvändigt.

Då man fastställt reglerna för polisens befogenheter, har såväl mänskliga rättigheter som grundläggande friheter och rättigheter samt den finska polisens möjligheter att utföra ett effektivt internationellt brottsbekämpande arbete beaktats. Utöver lagstiftningen styrs polisens verksamhet av polisetikerna och medborgarnas förväntningar.

Åtgärder och resurser

Förutom särskilda informationstillfällen om medborgerliga rättigheter och skyldigheter, som är en del av polisens ansvarsområde, kan information även hittas från Internetadresserna www.poliisi.fi och www.migri.fi

Till polisens uppgifter hör dessutom att trygga rätts- och samhällsordningen samt att förebygga och utreda brott och se till, att brott blir föremål för åtalsprövning. Polisinspektionen i Österbotten ansvarar för information om sin verksamhet samt betjänar invandrare i olika tillståndsärenden. Till de sistnämnda ärendena hör behandlingen av bl.a.:

- ansökan om uppehållstillstånd för arbetstagare, studerande och återflyttare;
- ansökan om pass, resedokument för flykting och familjeåterförening;
- medborgarskapsansökan och registreringar av EU-medborgare samt
- asylansökan och -undersökning.

Samarbete

Polisen samarbetar med migrationsverket, mottagningscentralerna, socialbyråerna, flykting- / utlänningsbyråerna, tolkcentralen och med de olika läroanstalterna. Därutöver samarbetar polisen även med arbets- och näringsbyråerna och med de multinationella bolagen.

8.7. Flyktingrådgivningen r.f.

Flyktingrådgivningen r.f. är en medborgarorganisation som grundades år 1988.

Mål

Organisationens uppgift är att ge rättshjälp och handledning till asylsökande, flyktingar och andra utlänningar i Finland. Flyktingrådgivningens jurister ger hjälp och stöd till asylsökande under asylprocessens olika skeden. Dessutom arbetar Flyktingrådgivningen för att förbättra rättställningen för asylsökande, flyktingar och andra utlänningar samt för att främja toleransen.

Åtgärder och resurser

Flyktingrådgivningen har kontor i Helsingfors, Kouvola, Uleåborg och Oravais. På flyktingrådgivningen arbetar 25 jurister, en informatör, två förvaltningssekreterare, sex byråsekreterare samt två projektarbetare. På kontoret i Oravais arbetar två jurister.

Samarbete

Till Flyktingrådgivningens medlemsorganisationer hör Amnesty Internationals finländska

sektion, Förbundet för Mänskliga Rättigheter, Kyrkans Utlandshjälp, Studentkåren vid Helsingfors Universitet, International Evangelical Church in Finland, Oikeuspoliittinen Yhdistys Demla, Finlands Flyktinghjälp, Kristliga Föreningen av Unga Kvinnor, Finlands Studentkårers Förbund samt Finlands Röda Kors.

I och med att Flyktingrådgivningen ger rättshjälp åt invandrare är organisationens samarbete med myndigheter av juridisk karaktär. Principer för beaktande av kostnader i utkomststöd och arbetsfördelning mellan socialbyrån och Flyktingrådgivningen vid blankettifyllning bör dock vara klara.

8.8. Rättshjälp

Vasa rättshjälpsbyrå bistår invandrarna i Vörå vid närmast andra juridiska frågor än uppehållstillstånd. Vid de statliga rättshjälpsbyråerna ges alla slags advokattjänster åt dem som är berättigade till rättshjälp.

Mål

Rättshjälp kan beviljas både i samband med rättegångar och i andra ärenden. Rättshjälp kan beviljas personer, vars ärende behandlas i finländska domstolar, eller som har hemvist i Finland. Utgående från sökandens disponibla medel och bankdepositioner bestäms, om sökanden får rättshjälpen kostnadsfritt eller mot en självriskandel. För mindre bemedlade är rättshjälpen gratis. Övriga måste stå för en del av kostnaderna. Av sökanden uppårs en rättshjälpsavgift och en självriskandel.

Åtgärder och resurser

Det finns 51 rättshjälpsbyråer, i allmänhet på samma orter som tingsrätterna. Klienten kan vända sig till vilken rättshjälpsbyrå som helst. Mest naturligt är att anlita den byrå som ligger närmast.

Från början av 2009 har de statliga rättshjälpsbyråerna också erbjudit allmänna intressebevakningstjänster. En intressebevakare kan behövas, t.ex. när en persons mentala hälsa har försvagats till följd av t.ex. sjukdom eller hög ålder, så att han eller hon inte själv förmår bevaka sina intressen eller sköta sina angelägenheter.

Samarbete

De kommunala myndigheterna bör vid behov hänvisa invandrare till juridisk handräckning. Vasa rättshjälpsbyrå kommer då i första hand i fråga. Om t.ex. en klient på socialbyrån är missnöjd med flyktingkoordinatorns eller socialarbetarnas beslut bör de ge dylik information om juridisk hjälp.

8.9. Tolkservice

Via tolkcentraler samordnas alla tolkningar, dvs tolken beställs via dem.

Mål

Strävan är att inte alla behöva använda invandrares barn som tolkar.

Åtgärder och resurser

Man kan använda sig av telefontolk eller beställa tolk, som kommer och tolkar på plats. Behov av tolkning är individuellt, varför rätten att använda sig av tolkning ej är tidsbegränsat. Kostnaderna vid användande av tolk faktureras kommunen och kommunen kan söka ersättning från ELY-centralen, då tolkning och/eller översättningstjänsten gäller invandrares, flyktingars eller asylsökandes

- kommun-, social- och hälsovårdsservice
- integrationsplan
- grundinformation om användningen av närområdets och samhällets service och tjänster, t.ex. ordnande av hemförsäkring, rättshjälpsbyrå, optikerbesök, etc.
- rättshjälp under asylprocessen

Man bör använda tolk för att i möjligaste mån eliminera missförstånd och gissningar, samt för att en tolkning sparar de inblandades tid och kraft.

Samarbete

Nya behov av tolkar bör meddelas från kommunerna, och tolkcentralerna bör i samarbete med utbildare utbilda nya tolkar. För tillfället är tillgången på karentolkar bristfällig. Tolkanvändare är inte bundna till någon speciell tolkserviceleverantör.

9. Medborgarorganisationer

9.1. Finlands Röda Kors Oravais svenska avdelning

Finlands Röda Kors stöder invandrarnas integrering i samhället och arbetar för ökad tolerans.

Mål

Organisationen arbetar för en human flykting- och invandrapolitik. Finlands Röda Kors är med och tar emot kvotflyktingar, som kommer till Finland, samt jobbar för att förena familjer. Alla kan delta i vårt mångkulturella arbete – som frivillig, medlem eller på något annat sätt.

FRK Oravais svenska avdelnings syfte är att fungera som en hjälpande hand vid förberedande och mottagande av flyktingfamiljer. Avdelningen har även kontakt med övriga nära intilliggande avdelningar, som har möjlighet att hjälpa till.

Åtgärder och resurser

Röda Kors-avdelningen har ett lagerutrymme för kläder, möbler och husgeråd i kommunen.

- FRK samlar in kläder, möbler och husgeråd som behövs vid mottagande av kommunens flyktingar.
- FRK hjälper praktiskt till med att möblera bostäderna..
- FRK utbildar frivilliga till stödpersoner för invandrare.
- FRK kan vara med och organisera träffar samt andra tillfällen för att integrera flyktingarna i samhället och med ortsborna.
- Frivilligarbete.

Samarbete

Lokala Röda Korset bistår flyktingar med insamlade möbler, kläder, husgeråd. Vid mottagande och inredande av flyktingars lägenheter samarbetar flyktingbyrån med FRK och hyresvärdarna.

9.2. Flyktingvännerna

Flyktingvännerna har blivit en viktig stödgrupp för invandrarna på vägen till meningsfull sysselsättning och integration i det nya samhället.

Mål

Föreningen vistas i Kulturhuset Capella Nova, där man ordnar aktiviteter och evenemang av olika slag för alla åldrar. Föreningen riktar främst sin verksamhet till asylsökande, men även övriga invandrare är välkomna. Föreningen lägger tonvikt på personliga nära relationer och socialt stöd.

Åtgärder och resurser

För närvarande har föreningen en person anställd i verksamhetscentret.

Föreningen kan ordna informationstillfällen, diskussionskvällar, samtalsgrupper m.m. och vara en förbindelseänk till övriga föreningar och ortsbor. Föreningen är också en mellanhand i förhållande till myndigheterna.

Samarbete

I riktlinjerna för uppgörande av integrationsprogrammet påpekas, att ansvaret för flyktingfrågor skall fördelas mellan olika instanser, och att religiösa församlingar och föreningar bör inkluderas i detta samarbete.

9.3. Vörå församling

Verksamhetsidén för utlänningsarbetet inom Vörå församling är en strävan att hjälpa invandrare och flyktingar att integrera sig i kommunen. Verksamheten sker i huvudsak i samarbete med föreningen Flyktingvännerna r.f.

Mål

- Att för församlingmedlemmar erbjuda möjlighet att bekanta sig med andra kulturer och hitta nya vänner bland invandrare och finländare
- Att öka toleransfostran genom att ta alla åldersgrupper i hänsyn
- Att effektivera den information om verksamheten som riktas till samarbetsparter
- Att fortsätta och utveckla redan påbörjad verksamhet
- Att i nätverk med Vörå kommun, Flyktingvännerna r.f. och andra samarbetsparter utveckla invandrararbetet och underlätta möjligheterna för flyktingar och andra invandrare att integreras i det finländska samhället och särskilt i lokalsamhället
- Att ordna möten där invandrarna och majoritetsbefolkningen får möjlighet att bekanta sig med varandra och delta i gemensamt program

Åtgärder och resurser

- Församlingens anställda samarbetar inom flyktingarbetet med föreningen Flyktingvännerna r.f.
- Församlingens anställda söker aktivt kontakt med flyktingar för att hjälpa dem att integreras i lokalsamhället och dess verksamhet
- Församlingen informerar flyktingar och andra invandrare om sin verksamhet och inbjuder till olika evenemang, bland annat genom att affischer och månadsblad finns till hands vid Flyktingförläggningens kontor och vid verksamhetscentret Capella Nova samt genom personliga kontakter.
- Vörå församling beviljar ett årligt understöd åt föreningen Flyktingvännerna r.f. för det gemensamma arbetet bland flyktingarna

- Församlingen reserverar årligen medel också för egna utgifter i samband med flyktingarbetet, t.ex. för transport av flyktingar till olika evenemang

Samarbete

- Vörå församling bistår flyktingarna diakonalt genom medverkan i föreningen Flyktingvännerna r.f. och dess verksamhet
- Vörå församling är en aktiv samarbetspart i kommunens integrationsarbete

9.4. Oravais baptistförsamling

Baptistförsamlingen har funnits i Oravais sedan 1932. I flyktingarbetet har man deltagit mer eller mindre sedan flyktingförläggningen grundades i kommunen 1991. Karenerna är den flyktinggrupp som flitigast besöker baptistkyrkan. De asylsökande har på sistone också i högre grad hittat till denna församling.

Mål

Oravais baptistförsamling erbjuder vid sidan av Vörå ev. luth. församling tjänster, som har att göra med en människas integration i livet. Det må gälla dop, bröllop, begravningar, gemenskap, uppmuntran eller mod att leva. Detta gäller för den egna befolkningen som för invandrare.

Målet är, att utveckla arbetet särskilt bland ungdomarna. Flera karenpojkar är mycket musikaliska.

Församlingens speciella plattform skapar på ett naturligt sätt möjligheter till förståelse och integrering i de religiösa traditionerna i vårt land.

Åtgärder och resurser

Karenerna möts ofta i Kimo till egna samlingar med undervisning för både yngre och äldre. Samlingarna leds av en kvinna med treårig bibelskolebakgrund. En specialitet för inbjudna grannar och vänner är barnkalasen med sång, andakt och servering. Familjesammanhållningen är stark, och det sätter också sin prägel på utformningen av sammankomsterna. I församlingens planer ingår också att skaffa en videoprojektor med dator för att underlätta språkinläringen. Sånger sjungs på svenska. Programbladet innehåller dagens bibelord på 10 olika språk, vilket också är bra i integrationssyfte och uppskattas väl.

Till baptistförsamlingens planer hör också att fortsätta med kontakter till andra platser i Finland t.ex. genom att delta i lägerverksamhet och i andra församlingars aktiviteter samt ordna bussutflykter. Tillsammans med föreningen Flyktingvännerna r.f. har församlingen genomfört många turner, och det kommer att utvecklas.

Samarbete

Som av ovanstående framgår har baptistförsamlingen ett nära samarbete med Flyktingvännerna r.f. Inom de ramarna samarbetar baptistförsamlingen och Vörå ev.luth. församling mycket nära. Många gemensamma aktiviteter har ordnats och kommer också att ordnas i fortsättningen.

9.5. Idrottsföreningarna

Vörå IF och Oravais IF:s verksamhetsformer är fotboll, friidrott och skidlöpning. Fotbollssektionen har ett 60-tal juniorer, pojkar och flickor i åldersklasserna 6-12 år, och spelare 13 år och uppåt, som representerar Norrvalla FF. Friidrottssektionen har juniorverksamhet och samarbetar med VOM friidrott beträffande de äldre friidrottarna.

Mål

Föreningen strävar till att alla medlemmar, oavsett nationalitet och språk, ska behandlas jämlikt, och att de får nya kontakter och anpassar sig till samhället lättare.

Åtgärder och resurser

I föreningen, främst inom fotbollssektionen, har genom åren flyktingar från olika länder varit med och bidragit till idrottsliga framgångar.

Samarbete

Det är viktigt att kontakt upprätthålls mellan föreningen å ena sidan och socialbyrån och flyktingförläggningen å den andra, för att man skall känna till vilka regler som gäller för beviljande av utkomststöd, m.a.o. hur invandrarna kan få hjälp med olika kostnader i sin idrottsutövning. Skolan har också en viktig roll i att informera invandrare om olika idrottsaktiviteter.

9.6. Somaliska flyktingar

I Vörå kommun finns ett tiotal somalier, som bott längre än 10 år i kommunen samt ett 60-tal som fortfarande får integrationsstöd.

Mål

De somaliska flyktingarna vill hjälpa till att förhindra utslagning och problem i sin egen krets. De vill också bidra till att skapa trygghet i lokalsamhället genom att man i gott samförstånd vidtar åtgärder, som skapar ömsesidigt förtroende och stabilitet i samhället

Åtgärder och resurser

Högst på somaliernas önskelista är en lokal för en moskè. I moskèn skulle man undervisa islamisk kultur och i koranen. En egen bönelokal skulle förena människor med samma religion. De tror, att en moskè i Oravais skulle samla människor också från Vasa och Jakobstad. Somalierna menar, att en muslimsk helgedom skulle öka kunskapen om deras kultur och sålunda minska diskrimineringar och fördomar.

De somaliska ungdomarna skulle också vilja ha en egen samlingsplats av typ Amigo, där de kunde samlas en eller två gånger per vecka t.ex. lördagkvällar kl. 20.00 – 23.00 i just Amigo. Somalierna skulle själva sköta övervakningen och har förslag på tre namn. Kommunen / flyktingbyrån kunde ta sikte på att inrätta en internationell träffpunkt som t.ex. ett projektarbete. Ytterligare önskar somlierna, att de skulle få skjuts till någon simhall ibland. De kulturella problemen med detta förslag bör dock utredas. De föreslår också att kommunen kunde ordna en resa till någon slalombacke, och de skulle gärna också vilja komma på ett sommarläger. Somalierna trivs med att göra aktiviteter tillsammans.

För övrigt är det viktigt, att det ordnas tillställningar, på vilka invandrare och finländare kan umgås och lära känna varandra på ett naturligt sätt. Sålunda kunde de ovan föreslagna övervakarna också användas för Amigos allmänna träffar på onsdagar och fredagar.

Samarbete

För att dessa förslag eller åtminstone några av dem skall kunna förverkligas, krävs tillräckliga resurser för integrationsverksamheten och ett intensivt samarbete mellan invandrare, flyktingbyrån, fritidssektorn och kommunstyrelsen. Fritidssektorn bör i fortsättningen ge flyktingbyrån ett antal exemplar av alla informationsblad om sportlovsaktiviteter och sommarevenemang samt eventuellt andra liknande aktiviteter. Vårdsnämnden föreslår, att man vid en internationell träffpunkt kunde erbjuda mammorna språkundervisning några timmar i veckan och samtidigt ordna vården av de minsta barnen. Språkundervisningen kunde vara praktiskt inriktad och omfatta allt från mattillverkning, hur man får läxhjälp till att åka skidor eller skrinna, anser nämnden vidare.

10. Främjande av etnisk jämlikhet och goda etniska relationer

Flyktingnämnden ansvarar för uppföljningen av etniska relationer och en plan för verkställandet av uppföljningen bifogas. En handlingsplan för den första mottagningen bifogas också till programmet.

Samarbetsgruppen för de som arbetar med barn och ungdom i kommunen övervakar och främjar de ungas etniska relationer.

11. Information och skolning

Toleransfostran och förhindrande av etnisk utslagning

Information om integrationsprogrammet ges till kommunens representanter för berörda förvaltningsområden och andra myndigheter. Information ges också till invandrarna och deras organisationer.

Flyktingförläggningen och flyktingbyrån / arbetsgruppen kring flyktingmottagande ansvarar för information om flyktingmottagande och kulturmöten till olika samhällsgrupper.

12. Uppföljning och granskning

Integrationsprogrammet utvecklas, ändras och fördjupas vid behov. För uppföljning och kontinuerlig granskning av programmet ansvarar flyktingnämnden. Arbetsgruppen kring flyktingmottagande kan även sammankallas för detta syfte. Dessutom kommer MOKU-gruppen att fortsätta sammankomma också efter att projektpengarna tagit slut.

13. Godkännande av integrationsprogrammet

Integrationsprogrammet skall vara ett centralt dokument för flykting- och invandrapolitiken i kommunen och ett arbetsredskap för främjande av etniskt likvärde i vårt mångkulturellt växande samhälle.

Sedan förslaget till integrationsprogram hade presenterats för MOKU-arbetsgruppen, sändes det på remissrunda till alla nämnder i Oravais kommun samt till Oravais och Vörå-Maxmo kommuners organisationskommission (organet för förberedning av kommunernas sammanslagning). Svaren returnerades till flyktingkoordinatören för uppdatering, varefter det slutliga förslaget behandlades i flyktingnämnden 27.10.2011, vars förslag till integrationsprogram i sin tur sänds till Vörå kommunstyrelse för behandling. Vörå kommunfullmäktige godkänner slutligen programmet.

Programmet är godkänt av Vörå kommunfullmäktige, datum / 2011

Bilagor

- 1 Handlingsplan
- 2 Åtgärdsförteckning
- 3 Ordlista
- 4 Avtal om flyktingmottagande
- 5 Avtal om samordnande åtgärder
- 6 Avtal om mottagande av minderåriga flyktingar

MOTTAGNING OCH INTEGRATION AV FLYKTINGAR

Bilaga 1

HANDLINGSPLAN

1. MOTTAGNINGSSKEDET (1-4 VECKOR)

När uppgifter om ankommande flyktingar erhållits tar den som är ansvarig för första mottagandet kontakt till Oravais Bostäders disponent för upphyrande av lämplig bostad.

Handledare kan vid behov tillsättas mot timsättning för att handha det praktiska arbetet. Handledaren ansvarar i samarbete med socialarbetaren / flyktingkoordinatorn och Röda Korsets lokalavdelning för inredandet av lägenheten. Lägenhetsutrustningen består av det allra nödvändigaste enligt ELY-centralens rekommendationer.

Tolk beställs via tolkcentral.

Övriga invandrare, som ej har flyktingstatus, erbjuds ej någon speciell service vad gäller själva mottagningen.

Vid ankomsten:

Hämtning och transporter kan vid behov ske med kommunens / flyktingbyråns fordon eller om flera familjer anländer på en gång ordnas busskjuts. Med vid ankomsten är socialarbetare / handledare / tolk.

Lägenhetsnycklar, adresser och telefonnummer till socialarbetare delas ut samt tid till första mötet med socialarbetaren. Handledare/Fastighetskötare ger vid tillfälle och vid behov instruktioner om boendet såsom hushållsmaskinernas funktion, tvättstuga mm.

Dagen efter ankomsten meddelar socialarbetaren lokala polismyndigheten och ELY-centralen att flyktingarna anlämt. Första utkomststödet utbetalas som betalningsförbindelse, om bankkonto ej ännu öppnats, eller på familjesamlarens konto, om det är fråga om en familjeåterförening.

Ansvarsfördelning under de första veckorna:

- ◆ Utkomststöd, första information/ flyktingkoordinatorn (socialarbetaren)
- ◆ Besök till bank, rundtur i centrum, matinköp/ handledare
- ◆ Hälsogranskning, handledare i samarbete med HVCs hälsovårdare.
- ◆ Registrering, flyktingkoordinatorn (företrädaren) ifyller blanketten tillsammans med flyktingen, socialhandledare far med till magistraten i Jakobstad.
- ◆ Inköp av lägenhetsutrustning/ socialhandledare

Efter det att socialskyddssignum erhållits (ca 1 vecka):

- ◆ Besök hos flyktingkoordinatorn / socialarbetaren
- ◆ Passansökan, information på polisstation i Vörå / handledare
- ◆ Ifyllande av blankett för anhållan om FPA:s understöd / socialhandledare
- ◆ Anmälan på Arbetskraftsbyrån i Vasa / flyktingkoordinator
- ◆ Ifyllande av blanketter för anhållande om barnbidrag och bostadsbidrag

2. INFORMATIONSSKEDET (4 – 20 VECKOR)

Innan språkundervisningen inleds. Denna tidsperiod kan vara väldigt varierande beroende på vilken tid på året som invandrarna blir registrerade i kommunen och när de blir antagna till språkkursen.

Information om:

- socialvård, socialskydd /flyktingkoordinatorn /socialarbetaren
- samt första besök på skolan/ skolans föreståndare / socialhandledare
- samt första besök på daghemmet/ daghemsföreståndaren
- arbetsliv, studier/ Arbets- och näringsbyrån
- integrationsplan / flyktingkoordinatorn (socialarbetaren) och Arbetskrafts- och näringsbyrånbyrån
- medborgerliga rättigheter och skyldigheter/ polisen / flyktingbyrån
- bostaden / socialhandledare

3. FÖRSTA INTEGRATIONSSKEDET (20 V – 1 ÅR)

Intervju med invandraren/flyktingen görs av socialarbetare/flyktingkoordinator. Integrationsavtal och individuell handlingsplan uppgörs som samarbete mellan Arbetskrafts- och näringsbyrån samt socialarbetaren

/flyktingkoordinatör antingen på Arbetskraftsbyrå eller på Socialbyrå / flyktingbyrå i Vörå. Planen undertecknas av alla tre parter.

Arbetskrafts- och näringsbyrå informerar och ger utlåtande om behov av språkkurs och vilken form av språkkurs som är lämplig.

Språkkurs är den introduktionskurs i svenska eller finska, som Arbetskrafts- och näringsbyrå ordnar och som omfattar 40 studieveckor.

Om invandraren blir tvungen att ännu vänta på språkkurs kan samarbetsgruppen kring flyktingmottagande fundera över följande:

Alternativ före språkkurs:

- ❖ Informationspaket
- ❖ Flyktingvännernas aktiviteter
- ❖ Kortkurs, MI som skräddarsys enligt aktuella behovet

Informationspaket, innehåll:

- ❖ kommunen, kommunalförvaltning/ kommunrepresentant
- ❖ fritidsverksamhet, föreningsverksamhet/ fritidssekreteraren
- ❖ näringsliv, företagande/ näringslivsrepresentant
- ❖ studiebesök på arbetsplatser/flyktingkoordinatör /socialarbetaren / socialhandledare
- ❖ samtalsgrupper, konversation/ Flyktingvännerna / flyktingbyrå

4. ANDRA INTEGRATIONSSKEDET (1 – 3 år)

I andra skedet betonas fördjupning i svenska / finska, yrkesförberedande skolning samt tillfällen till att skapa sociala kontakter.

Alternativ som bör kunna erbjudas:

Fortsättningskurs i svenska för invandrare

Finska språkkurs för invandrare

Yrkesförberedande utbildning

Yrkesutbildning

Arbetsläroavtal

Medborgarinstitut

Föreningsverksamhet

**INTEGRATIONSPROGRAM
ÅTGÄRDSFÖRTECKNING****Bilaga 2**

Flyktingarbetsgruppen följer upp integrationsprogrammet.
Arbetsgruppen funderar vidare över följande åtgärder:

- Röda Korsets vänkurs/mentorkurs till hösten ev. i samarbete med Flyktingvännerna, MI.
- Diskussion med MI ang. kurser för olika former av kulturutbyte, föreläsningar, matlagingskurser mm.
- Fortgående diskussion om hur vi ska lösa sysselsättningen för våra invandrare
- Upprättande av förteckning över arbetsgivare som är intresserade att ge praktikplats åt invandrare
- Mediapresentationer om kommunens invandrare, integrationsprogram, Integrationsprojekt MOKU
- Sammanställning av information till nya invandrare om kommunen översatt till invandrarnas egna språk.
- Anordnande av mångkulturella evenemang
- Förenimässa, kommunens föreningar presenterar sin verksamhet
- Högläsningstillfällen på kommunbiblioteket
- Sammanställning av föreningsaktiviteter, infoblad till invandrare
- Informationsserie till olika grupper inom kommunen om flyktingmottagande, förlägningens verksamhet, kulturmöten, seminarier mm.
- Inrättande av en internationell träffpunkt
 - En broschyr, som sammanfattar det viktigaste om Vörå kommun borde uppgöras och översättas till olika språk.
 - En eventuell familjearbetartjänst kunde användas för både socialnämndens och flyktingbyråns behov.
 -

Bilaga 3

ORDLISTA

Ordlistan omfattar centrala termer om invandring med förklaringar. För de flesta termer finns också motsvarigheter på finska och engelska. Ordlistan är avsedd att vara handledning. Förklaringarna följer inte ordagrant de definitioner som finns i lagstiftningen. Därför är det bra att i officiella sammanhang slå upp i lagen och annan källlitteratur.

Alternativt skydd

fi Toissijainen suojelu

en Subsidiary protection

Grund för uppehållstillstånd. Beviljas när förutsättningarna för att få asyl inte uppfylls, men den sökande i sitt hemland eller sitt permanenta bosättningsland hotas av dödsstraff, avrättning, tortyr eller någon annan behandling eller bestraffning som är omänsklig eller kränker människovärdet. Tillståndet kan också beviljas om det är uppenbart att sökanden inte kan återvända till sitt hemland eller sitt permanenta bosättningsland på grund av allvarlig och personlig fara som föranleds av väpnad konflikt (jfr. också Sur place -situation).

Anknytningsperson

fi Perheenokoaaja

en Sponsor

En person som vistas i Finland och som antingen är en finsk medborgare eller utlänning och på grund av vars vistelse uppehållstillstånd på grund av familjeband söks för en familjemedlem i utlandet.

Asyl

fi Turvapaikka

en Asylum

Upphållstillstånd som beviljas en utlänning i asylprocessen på grund av flyktingstatus.

Asylsökande

fi Turvapaikanhakija

en Asylum applicant/seeker

En person som begär skydd och uppehållsrätt i ett främmande land. Personen får flyktingstatus om asyl beviljas honom eller henne. En asylsökande är alltså inte ännu flykting. I samband med asylofförandet utreder man och avgör man också om asylsökande kan få uppehållstillstånd på andra grunder.

Avvisning

fi Käännyttäminen

en Refusal of entry

Förfarande för att avlägsna någon ur landet. När en utlänning inte har haft uppehållstillstånd och det besluts att han eller hon skall avlägsnas ur landet avvisas han eller hon. (jfr. utvisning).

Dubbelt medborgarskap/Flerfaldigt medborgarskap

fi Kaksoiskansalaisuus/monikansalaisuus

en Dual nationality/Multiple nationality

En person kan ha två eller flera medborgarskap. Uttrycket dubbelt medborgarskap är talspråk.

EES

fi ETA

en EEA

Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Emigrant

En person som i permanent syfte flyttar till ett annat land för att där förtjäna sitt uppehälle.

Etnisk diskriminering

Att någon person eller grupp försätts i sämre situation än andra på grund av hans/hennes etniska bakgrund.

EU

fi EU

en EU

Europeiska unionen

EU medborgare och med honom eller henne jämställd person

fi EU kansalainen ja häneen rinnastettava

en EU-citizen and and those with equivalent status

Finland är medlemsstat i EU liksom Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike. EU-ländernas medborgare har rätt att röra sig fritt inom unionens område. Bestämmelserna om rätten att röra sig fritt tillämpas också på medborgarna i Island, Norge, Liechtenstein och Schweiz. Islands, Liechtensteins och Norges rättigheter baserar sig på ESS-avtalet, och med Schweiz har EU ingått ett särskilt avtal om rätten att röra sig fritt.

Finländsk härkomst

fi Suomalainen syntyperä

en Finnish birth

En utländsk medborgare är av finländsk härkomst, om han eller hon har varit finsk medborgare eller om åtminstone den ena av hans eller hennes föräldrar eller en av hans eller hennes far- eller morföräldrar är eller har varit infödd finsk medborgare.

Finländsk utvandrare

En finsk medborgare som bor utanför Finlands gränser eller en person av finsk härkomst som uppfattar sig själv som finländare.

Flykting

fi Pakolainen

en Refugee

En utlänning som har välgrundad fruktan för förföljelse på grund av sin ras, religiös uppfattning, nationalitet eller tillhörighet till en viss samhällsgrupp eller på grund av sin politiska uppfattning. Flyktingstatus får en person som någon stat beviljar asyl eller som UNHCR konstaterar vara flykting.

Främlingspass

fi Muukalaispassi

en Alien's passport

Resedokument som kan beviljas en utlänning som inte kan få ett pass av myndigheterna i sitt hemland eller om han eller hon är statslös eller det i övrigt finns en särskild orsak till det. Främlingspass beviljas en person som fått uppehållstillstånd på grund av alternativt skydd.

Främlingsfobi, främlingshat

En kraftigt negativ fördom mot annorlunda människor som kommer annanstans ifrån.

Främlingsfobi förvandlas ofta till främlingshat som syftar till att fördriva eller utplåna en minoritetsgrupp.

Fördom

Obefogad och avvisande förhandsuppfattning.

Humanitärt skydd

fi Humanitaarinen suojelu

en Humanitarian protection

Grund för uppehållstillstånd. Beviljas när förutsättningarna för att få asyl eller alternativt skydd inte uppfylls, men den sökande inte kan återvända till sitt hemland eller sitt permanenta bosättningsland för att det inträffat en miljökatastrof där eller för att säkerhetsläget i landet är dåligt till följd av en väpnad konflikt eller en allvarlig situation för de mänskliga rättigheterna.

Härstamningsprincipen

fi Periytymisperiaate

en Parentage principle

En i finsk medborgarskapslagstiftning vedertagen primär princip om att barnet ärver sin förälders medborgarskap.

Inreseförbud

fi Maahantulokielto

en Prohibiting entry to Finland

I samband med avvisning eller utvisning kan en utlänning få förbud att resa in i Finland på nytt. Förbudet kan vara tidsbegränsat eller gälla tillsvidare för antingen hela Schengenområdet eller bara Finland.

Integrering

En process där invandrarna deltar i samhällets ekonomiska, politiska och sociala liv. De upprätthåller och utvecklar sin egen kultur och sådana ting som är väsentliga för dem etniskt sett. Integration förutsätter även anpassning av minoriteten och majoritetsbefolkningen.

Integration

Av myndigheter ordnade åtgärder med vilka invandrarnas integration främjas.

Internationellt skydd

fi Kansainvälinen suojelu

en International protection

Med internationellt skydd avses ett uppehållstillstånd som beviljas med stöd av flyktingstatus eller på grund av alternativt skydd eller på grund av humanitärt skydd.

Invandrare/Utvandrare

fi Maahanmuuttaja/Maastamuuttaja

en Immigrant/Emigrant

En person som flyttar från ett land till ett annat. Ett allmänbegrepp som gäller personer som flyttar på olika grunder.

Kvotflykting

fi Kiintiöpakolainen

en Quota refugee

En person som UNHCR har beviljat flyktingstatus och som har beviljats inresetillstånd inom ramen för en flyktingkvot som fastställts i budgeten.

Laglig vistelse

fi Laillinen oleskelu

en Legal residence

Med laglig vistelse i landet avses i detta sammanhang en utlännings vistelse i landet med behöriga och giltiga tillstånd. Vistelsen i landet är laglig när utlänningsvisten i landet med giltigt visum, på basis av visumfrihet eller med ett giltigt uppehållstillstånd.

Medborgarskap

fi Kansalaisuus

en Nationality, Citizenship

Medlemskap i en viss stat. Innebär både rättigheter och skyldigheter, bl.a. fullständiga politiska rättigheter och rätten till diplomatiskt skydd utomlands.

Medborgarskapsanmälan

fi Kansalaisuusilmoitus

en Finnish citizenship by declaration

Rätten att få finskt medborgarskap efter anmälan. Gäller bara vissa persongrupper som finns definierade i medborgarskapslagen.

Medborgarskapsansökan

fi Kansalaisuushakemus

en Application for Finnish citizenship

Möjlighet att få finskt medborgarskap på ansökan. Beviljas när villkoren i medborgarskapslagen uppfylls. Avvikelser från villkoren kan göras på de grunder som anges i lag.

Migrant, In-/utvandrare

fi Siirtolainen

en Migrant

En person som flyttar från ett land till ett annat för att där skapa sig ett nytt liv. Invandrare eller utvandrare.

Minoritetspolitik

Samhällets sätt att reglera och ordna relationerna mellan majoriteten och minoriteten.

Mångkulturell, mångetnisk

Med mångkulturalism avses likvärdig samexistens mellan olika kulturer. Med etnisk menar man individens och gruppens sätt att identifieras sig själv i relation till andra. Det etniska är förbundet med olika situationer och förändras med tiden. Vid sidan av mångkulturalism använder man begreppen mångetnisk och mångnationell. Med mångetnisk betonar man att ett samhälle består av olika etniska grupper, olika kulturgrupper. Med begreppet mångnationell betonar man att ett samhälle består av personer av olika nationalitet, som också i lagstiftningen kan vara mångnationella, ha dubbelt medborgarskap.

Nationalitet

fi Kansallisuus

en National/Ethnic origin

Etnisk bakgrund. En person som hör till en viss folkgrupp (t.ex. ingermanlänning, kurd, rom), men som inte nödvändigtvis är eller någonsin har varit medborgare i sitt hemvistland.

Nationalstat

fi Kansalaisuusvaltio

en Country of nationality/citizenship

Stat vars medborgare personen är.

Naturalisering

fi Kansalaistaminen

en Naturalisation

Medborgarskap som beviljas på ansökan.

Non-refoulement-principen / Återsändningsförbud

fi Palauttamis-/palautuskielto (non-refoulement)

en Non-refoulement

Non-refoulement-principen innebär att ingen får återsändas till ett område där hon eller han har välgrundad fruktan för att råka ut för förföljelse, eller hotas av dödsstraff, tortyr eller någon annan omänsklig behandling eller behandling som kränker människovärdet.

Nödfall

fi Häätäpaukset

en Emergency cases

Personer som Förenta nationernas flyktingorganisation UNHCR har definierat som flyktingar och som organisationen erbjuder för snabb överföring.

Rasism

En ideologi där egenskaper som karaktäriseras som negativa appliceras på en viss 'ras' eller en viss grupp människor. Rasismen består av en serie inbillningar enligt vilka en viss människogrupp är moraliskt, intelligensmässigt och kulturellt överlägsen en annan och vars överlägsna egenskaper går i arv från den ena generationen till den andra.

Rasismen antar olika former i olika länder beroende av historia, ekonomi, bakgrund, kultur och andra faktorer.

Registrerat partnerskap

fi Rekisteröity parisuhde

en Registered partnership

Registrerat partnerskap innebär att ett par av samma kön har möjlighet att registrera sitt partnerskap och därmed ge det en juridisk ställning. Registrerat partnerskap kan ingås av två personer av samma kön, om båda har fyllt 18 år och om ingendera av dem är gift sedan tidigare eller i ett registrerat partnerskap.

Resedokument för flykting

fi Pakolaisen matkustusasiakirja

en Travel document for refugee

Ett resedokument som beviljas flyktingar.

Spårning

fi Jäljittäminen

en Tracing

Spårning innebär att vistelseorten för föräldrarna eller andra vårdnadshavare till en minderårig asylsökande som kommit till Finland utan vårdnadshavare utreds i mån av möjlighet.

Sur place -situation

fi Sur place -tilanne

en Sur place -situation

Situation där behovet av internationellt skydd uppstår först när personen i fråga har lämnat hemlandet. T.ex. situationen i den asylsökandes hemland har ändrats så att han eller hon inte längre kan återvända till hemlandet. Den asylsökande kan också vara i behov av skydd på grund av den verksamhet som han eller hon har deltagit i utomlands efter att ha lämnat hemlandet.

Tagande i förvar

fi Säilöönotto

en Detention

Säkerhetsåtgärd, kontrollåtgärd. En utlänning kan tas i förvar t.ex. då det är att vänta att utlänningen gömmer sig för att undvika avvisning eller utvisning ur landet. En asylsökande kan tas i förvar om det är nödvändigt för att reda ut identiteten.

Territorialprincipen

fi Syntymämaaperiaate

en Birthplace principle

En i finsk lagstiftning sekundär princip enligt vilken ett barn som föds i Finland får finskt medborgarskap på grundval av födelseplatsen, om barnet inte vid födseln får medborgarskap i en utländsk stat.

Tolerans

Fördomsfrihet och öppenhet kombinerat med en sund självkänsla och kännedom om sin egen kultur samt förmåga att samtidigt tillägna sig det som är nytt och främmande liksom också att förhålla sig kritiskt till det. Det innebär även att man respekterar andras

åsikter och sedvänjor.

UNHCR

Förenta nationernas flyktingkommissariat

Uppehållstillstånd

fi Oleskelulupa

en Residence permit

Tillstånd att återkomma upprepade gånger till landet och vistas här. Beviljas utlänningar för annat än turistresa eller därmed jämförbar kortvarig vistelse (jfr. visum).

Uppehållstillstånd för arbetstagare

fi Työntekijän oleskelulupa

en Residence permit for an employed person

Uppehållstillstånd för näringsidkare

fi Elinkeinonharjoittajan oleskelulupa

en Residence permit for a self-employed person

Uppehållstillstånd för studier

fi Opiskelijän oleskelulupa

en Residence permit for studies

Uppehållstillstånd på grund av familjeband

fi Oleskelulupa perhesiteen perusteella

en residence permit on the basis of family ties

Permanent uppehållstillstånd

fi Pysyvä oleskelulupa

en Permanent residence permit

Ett permanent uppehållstillstånd beviljas en person som har ett fortsatt uppehållstillstånd och har vistats i Finland i ett sträck i fyra år. Orsaken till vistelsen eller andra särskilda orsaker kan medge undantag. Tillståndet beviljas tillsvidare eller det behöver inte förnyas.

I ett permanent uppehållstillstånd antecknas bokstavskoden P.

Tidsbegränsat uppehållstillstånd

fi Määräaikainen oleskelulupa

en Fixed-term residence permit

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd kan beviljas antingen för vistelse av permanent eller tillfällig karaktär:

- **Kontinuerligt uppehållstillstånd**

fi Jatkuva oleskelulupa

en Continuous residence permit

Tillstånd beviljas en utlänning som kommit till Finland i avsikt att invandra för gott. Tillståndet skall förnyas när det går ut.

I ett kontinuerligt uppehållstillstånd antecknas bokstavskoden A.

- **Tillfälligt uppehållstillstånd**

fi Tilapäinen oleskelulupa

en Temporary residence permit

Tillståndet beviljas en utlänning som inte har för avsikt att bli kvar i Finland. Tillståndet skall förnyas när det går ut.

I ett tillfälligt uppehållstillstånd antecknas bokstavskoden B.

Uppenbart ogrundad asylansökan

fi Ilmeisen perusteeton turvapaikkahakemus

en Manifestly unfounded asylum application

En asylansökan är uppenbart ogrundad

- om den inte motiveras av allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna eller andra grunder som anknyter till non-refoulement-principen, som innebär att en flykting inte får återsändas, eller fruktan för

förföljelse eller om de framlagda påståendena är klart osannolika

- om sökanden uppenbart har för avsikt att missbruka asylförfarandet

- om sökanden har kommit från ett tryggt asyl- eller ursprungsland dit han eller hon kan sändas tillbaka och Migrationsverket inte av vägande skäl har kunnat avgöra asylansökan inom utsatt tid.

Utländsk arbetskraft

fi Ulkomainen työvoima

en Foreign workforce

Utlänningar som har rätt att arbeta i landet.

Utlänning

fi Ulkomaalainen

en Alien, Foreign citizen

En person som inte är finsk medborgare.

Utomlands bosatta finländare/utlandsfinländare

fi Ulkosuomalainen

en Finnish expatriot

En person som bor utomlands och som har varit eller är finsk medborgare och dennes ättlingar som anser sig vara finländare.

Utlänning

I Finland juridiskt sett en person som inte har finskt medborgarskap.

Utslagning

Definieras inom socialpolitiken i allmänhet som en anhopning av problem hos dem som är sämst lottade. I ett samhälle som det finländska innebär utslagningens väsentligaste dimensioner särskilt utslagning från utbildning, produktion, konsumtion och från det sociala samfundet. Med invandrarnas utslagning menas motsatsen till integrering och innebär å ena sidan att invandraren allieras från sin egen kultur och å andra sidan att han/hon hamnar utanför det samfundsliv som flertalet lever.

Utvisning

fi Karkottaminen (maasta karkottaminen)

en Deportation

Förfarande för att avlägsna någon ur landet. Om en utlänning har eller har haft uppehållstillstånd och det besluts att han eller hon skall avlägsnas ur landet utvisas han eller hon (jfr. också avvisning).

Visum

fi Viisumi

en Visa

Inresetillstånd som utfärdas utlänning för turistresa eller därmed jämförbar kortvarig vistelse. De olika visumen är engångsvisum, flergångsvisum, genomresevisum och visum för flygplatstransitering.

Återflyttare

fi Paluumuuttaja

en Returnee

En finländare som varit bosatt utomlands och återvänder till Finland. I Finland tillämpas begreppet på både tidigare och nuvarande finska medborgare och på personer som kommer från det forna Sovjetunionen, såsom ingermanfinländare som är av finskt härkomst. Ingermanfinländarna är av finsk nationalitet, men de har inte finskt medborgarskap.